

► 21 Agosto, 2015

LA SEGURETAT DE LA
 SUBSISTÈNCIA I
 L'ESTAT DEL BENESTAR

Abel Mariné

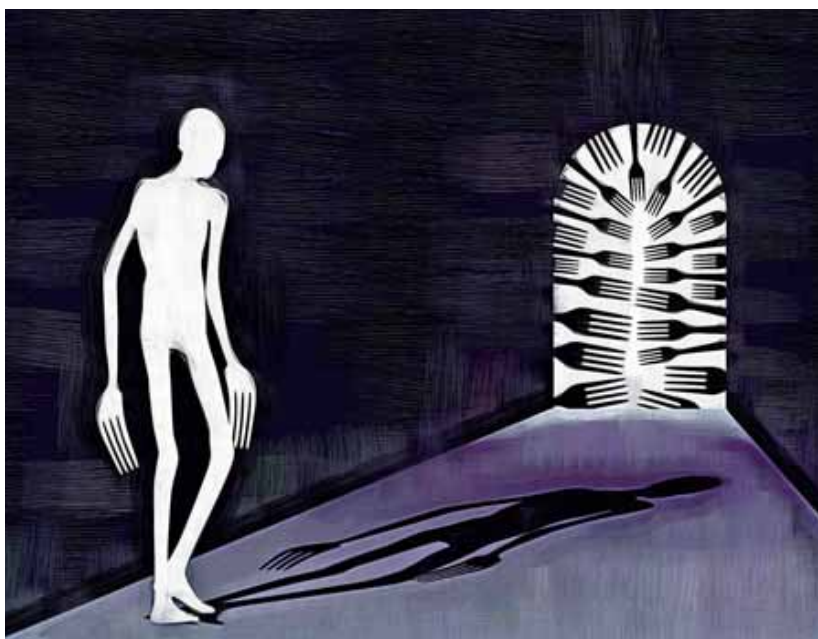

Professor emèrit de nutrició i
 bromatologia. Facultat de
 Farmàcia. Campus de
 l'Alimentació. UB

Migracions i fam

Des de fa temps són constants, i en augment, les notícies sobre milers de persones desesperades que perden la vida o s'amunteguen a Itàlia, Grècia i altres llocs d'Europa, intentant fugir d'Àfrica o del Pròxim Orient. Un dels "punts calents" és Calais, on moltes d'elles intenten passar, com sigui, al Regne Unit. David Cameron, el primer ministre britànic, amb una flagrant manca de sensibilitat, els ha designat amb el qualificatiu d'"eixam". És evident que davant d'aquest problema és més fàcil criticar que aportar solucions, però segur que no se'n trobaran amb l'esperit que trasllueix una expressió com aquesta. A Cameron no li agrada la pobresa forana que fuig de la misèria o de la guerra, i que, entre altres coses, té gana, però amb les modificacions que vol aplicar a l'estat del benestar que es va bastir a finals dels anys 1940 al seu país, potser d'aquí un temps hi haurà gana a casa seva. Els emigrants que vénen a Europa ho fan per la proximitat, i perquè saben, o intueixen, que hi poden viure millor. Però com recordava un article de Peter Müller i René Pfister a *Der Spiegel*, publicat per la revista *El Temps* fa poc, Europa, que té només el 7% de la població mundial i és responsable del 25% de la producció econòmica mundial, paga la meitat de tot el benestar social del planeta. Si això és difícil de mantenir, amb unes societats desballestades a les seves portes encara ho és més.

L'ÚLTIM DIA DE JULIOL, en aquest diari, Quim Aranda informava, al seu article "Europa davant l'altre", que a hores d'ara al món hi ha uns 60 milions de desplaçats, xifra mai vista des de la Segona Guerra Mundial, després de la qual es va prendre consciència dels molts problemes a resoldre, entre els quals el de la fam, que Louis Joseph Lebert va tractar al llibre *El drama del segle*, traduït al català per l'editorial Estela (1961). Dues afirmacions de Lebert ens indiquen que no hem progressat gaire: "El mal més gran del món no és pas la pobresa dels indigents, sinó la inconsciència dels proveïts"; "En lloc d'orientar la producció i els intercanvis devers els béns que permetrien a la

LLUÍS ROMERO

majoria d'assolir la seguretat de la subsistència, els homes polítics dels estats nous afavoreixen l'accés al benestar i al luxe de les capes ínfimes de població cada cop més àvids de tenir més." Una altra aportació de la mateixa editorial sobre el tema va ser la traducció d'*El llibre negre de la fam* (1962), de Josué de Castro (1908-1973). Aquest metge brasiler va ser decisiu perquè el món prengué consciència d'aquest problema, que no ha de ser cap fatalitat, i que la industrialització ben aplicada pot afavorir l'agricultura. El llibre *Destrucció massiva. Geopolítica del hambre* (2012), de Jean Ziegler, explica la seva gran tasca i actualitza dades sobre aquesta qüestió.

ACTUALMENT A LA TERRA HI HA UNS 795

Sembla que Europa comença a prendre consciència de com ha de tractar els immigrants

milions de persones subalimentades, 167 menys que fa una dècada, però en algunes regions d'Àfrica, només a l'altra riba de la Mediterrània, la situació ha empitjorat. Aquestes són dades de l'informe sobre l'estat de la inseguretat alimentària al món que ha publicat aquest 2015 la FAO, l'Organització de les Nacions Unides per a l'Alimentació i l'Agricultura que Josué de Castro va contribuir a crear. En un article de fa set anys, vaig esmentar una frase lapidària seva, que ell situava en el context brasiler a mitjan del segle passat, però que segueix vigent i és extensible a gairebé tot arreu: "Una meitat de la humanitat no dorm perquè té fam i l'altra meitat tampoc no dorm perquè té por dels que tenen fam." Per raons d'humanitat i de justícia, i per sentir-nos, moralment, i fins i tot materialment, més tranquils, tots, polítics, institucions i ciutadania, i no només les organitzacions no governamentals que treballen per pal·liar els problemes del subdesenvolupament, podem fer més del que fem perquè aquesta situació canviï. Sembla que Europa comença a prendre consciència de com ha de tractar els immigrants. Tant de bo sigui així, però no les tinc totes.